

UJ KELET

Hermann Goldschmied

ROD-POLITIKAI-NAPILAP

Velünk ne izgassanak

Eleven erő az igazság, de csak úgy magától ritkán szólal meg. Rugóra jár, mint a játékbábuk beszélő masinériája. Ha megnyomják, elnyikkantja magát, ha nem nyomják meg, hallgat. Sok emberben, nemzsidóban is, erre a szisztémára agyazódott be a zsidókérdés. Benne volt, benne volt mindenkiben és mindenki tudta is, hogy erőszakosan elfojtott igazságokat és egy népet marcangoló igazságtalanságokat hord magában, de a zsidókérdés nem mozdult ki belőle. Néman és türelmesen várt valakire, hogy az kiszorítsa belőle. No most kiszorították. Nem mindenkiből, de a sajtónak abból a részéből, amely nem lelkesedik az új rezsimért, kiszorították. Az új kurzus ráfeküdt ezekre a lapokra és ime nagy hanggal tör ki belőlük, az elfojtott zsidó igazságok tiltakozása. Miért nem látja meg a kormány a zsidókérdést és miért nem érzi, hogy ezt sürgősen rendezni kell?

A kormány lapjai persze reagálnak erre a meghangosodásra. A „Viitorul“ azt mondja, hogy a vádak igazságtalanságok és a kormányt ért inszINUÁCIÓT erőlyesen visszautasítja. A „Viitorul“ nem érti ezt a hirtelen igazságkeresést. Szerinte már megoldották a zsidókérdést, véglegesen oldották azt meg az érvényben lévő törvények és ennél fogva nincs helye ebben az ügyben semmiféle igaztásnak.

Hát ami az igaztást illeti, abban igaza van a „Viitorul“-nak. Igazni igazán nem szabad. Velünk, zsidókkal ne izgassanak se kormány, se kormányrendszer ellen. A mi igazságunk ne legyen kézigránát, amellyel robbantani lehet. Hatni kell vele és lehet is, mert meggyőző erő van benne. De már abban nincs igaza a „Viitorul“-nak, hogy a zsidókérdést már véglegesen megoldották. Az igaztásnak nincs helye ebben az ügyben, de van helye a megoldásnak, mert még nem oldották meg. Törvényeket igaz, hoztak ebben a kérdésben, a törvények érvényben vannak, de a zsidó kisebbség jogai csak holt princípiumként szunyadnak a végrehajtó akaratban.

A politikai etikánk megtartóztatást követel tőlünk. Nekünk mindenképpen kínos, ha kortesfegyvernek rángatják elő a zsidókérdést. Nem alkalmi kérdés ez, ami csak a választásokból meríti az igazságait. Az erdélyi zsidóság természetesen megismeri a választásokban rejlő politikai lehetőségeket és ha szervezkedik is ebből az apropóból, hát az mégse csak olyan adhoc erő kifejtés. Az alkalmoszerű melléállást azonban, ha hálás is érte, komolyan csak úgy veheti,

ha nem csupán izgatószerű használják és nem csak a választás idejére rázzák fel vele a közvéleményt. A tárgyilagos állásfoglalásuk mindazonáltal önmagától adódik. A kérdést két részre osztjuk. Azokkal a lapokkal tartunk, akik a zsidókérdést megoldatlannak látják és sürgetik a megoldást. De ha izgulnak ezzel a kérdéssel, hát akkor a „Viitorul“-al tartunk. Mi velünk ne izgassanak.

Természetes, hogy nem akarjuk kiélesíteni a polémiát. Ha a dolog mélyére nézünk, nincs is ok arra, hogy megtegyük. Mert a „Viitorul“ mai álláspontja és a zsidókérdést lírtató lapok álláspontja között nem lehetnek lényegbeli ellentétek. Csak a helyzet megítélésében térnek el egymástól. A nem liberális sajtó azt állítja, hogy a zsidókérdés még nincsen megoldva, a „Viitorul“

azt mondja, hogy meg van oldva. Ez azt jelenti, hogy a „Viitorul“ csak azért nem követi a végleges és az igazságnak megfelelő rendezést, mert azt állítja, hogy az már megtörtént. Ebből az következik, hogy ő is követelné a megoldást, ha megítélése szerint még nem oldották volna meg a problémát, mert nem lehet meg nem adni a zsidó népnek azokat a jogokat, amelyek őt megilletik. Hát higgye el nekünk a „Viitorul“, hogy nagyon tévedett, mikor azt állította, hogy a zsidókérdést már megoldották. Nem oldották meg. Nekünk elhiheti. Mert mit kaptunk, mit nem, ezt legjobban mi tudjuk. És ha már látni fogja, hogy nekünk van igazunk, akkor követelje is az igazainkat. Mi mindeneseire követelni fogjuk. A választások után is követelni fogjuk.

A román politika buktatta meg az olasz kormányt

Egész Németországra kiterjedt a vasutassztrájk — Poincaré tárgyal a szovjettel — Amerika a keleti kérdésért — Görög-örök háború?

Az Uj Kelet tudósítójától

Az európai politikát két esemény dominálja. A német vasutassztrájk és az olasz kormány váratlan bukása. A vasutasok általános munkabeszüntetése Németországban már szinte tipikus tavaszeltűti jelenség, a szélső munkásság forradalmi megmozdulása. Ez a megmozdulás, több mint valószínű, a hatalomért történik. A kormány mindent megtett, hogy elfojtsa, kesztyűs kézzel, de angol módszerrel, vaskesztyűsen. Ostromállapottal és a polgári segélycsapatok mozgósításával próbálta letörni a sztrájkot. De ami jó módszer a győztes Angliában, rossz lehet a leverit Németországban. Mára már enyhült a német kormány szigora, kezd alkudni a munkásság vezetőivel. Erre annál is inkább kénytelen, minthogy mára a vasutassztrájk egész Németország területén kitért és a forgalom mindenütt szünetel.

Minden lehető elkövetnek persze, hogy a roppant károkat és akadályokat egyensúlyozzák. A postaforgalom lebonyolítására repülőjáratot létesítettek. Főbb állomásai a járatoknak Berlin, Hamburg, Drezda és Bréma. A személy és a teheráru forgalmat a sztrájk tartamára ott is beszüntették, ahol katonai vonatok járnak. Erfurth és Essen környékén minden forgalom megszűnt. Münster vidékén pedig csak minimális a közlekedés. A munkásság sok helyen felfegyverkezik, ami súlyos gondokat okoz a Wirth-kormányának. Königshtütében a hatóságok nyolc gépfegyvert és rengeteg puskát koboztak el. Gleiwitzban ezzel szemben helyreállott a rend.

A sztrájk roppantul nyugtalanítja a polgári Német rszágot, a német polgári pártok küldöttségileg keresték fel Wirth kancellárt, hogy a vasutassztrájk veszedelmeit hártsa el. A polgári pártok egyseges kiáltványt bocsátottak ki, ebben felszólítják a munkásságot, hogy álljanak munkába. Első eset ez arra, hogy polgári pártok a munkássághoz fordulnak. Hogy a munkásság hogyan fogadja a polgári felhívást, még nem tudni, de igen valószínű, hogy elutasítól, sőt az sem lehetetlen, hogy

az a polgári manifesztum csak olaj lesz a tüzre s felkorbácsolja az amugyis viharos kedélyeket. A kormány és a birodalmi elnök szakadatlan munkában van, hogy a súlyos kérdést megoldják. A birodalmi elnök ma kihallgatáson fogadta Alta Lajost, a birodalmi szakszervezetek vezetőjét és közölte vele, hogy hajlandó meghallgatni a szervezeti tagokat a sztrájkra vonatkozólag. Hogy mit hoz a közeljövő ebben a két égtelenül politikai jellegű tömegmozdulásban, még titok. Kétségtelen, hogy bármely irányú eltolódás súlyos változást jelent az európai politikában.

Berlin, február 4. (RTI.) Csütörtök es tere a birodalmi vasutagazgatóság minden munkása megszűntette a munkát. Pénteken Wirth kancellár fogadta a szakszervezetek vezetői, akikkel minden tekintetben megegyezett. Ennek értelmében ma reggel egy felhívás jelent meg, melyet valamennyi szakszervezet és azoknak vezetői aláírtak. A proklamációban felszólítják a munkásokat, hogy haidektalanul vegyék fel a munkát. Megrójják a vasutasok birodalmi szövetségét mert újabb váltságba akarták sodorni a birodalmat. Az aláírók kötelezettséget vállalnak, hogy a munka felvétele után a kormány azonnal visszavonta az 1-én kiadott sérelmes rendeletet és nem csorbítják a munkások és a tisztviselők egyesülési jogát és a bérkérdést a megfelelő és már elkészített formában rendezik. Miután így a sztrájkoló vasutasokat minden más munkás és tisztviselő szervezet dezavualta, hiszik, hogy a sztrájk rövid időn belül megszűnik.

Ami az olasz kormány váratlan bukását illeti, ez az esemény az olasz közvélemény előtt is tisztázatlan. Állítólag a katolikus néppárt dolgozott a kulisszák mögött, ő buktatta meg Bonomi kormányát, de az sem lehetetlen, hogy

az olasz kormány a külpolitikába bukott bele: a génuai konferenciába, amelyet Cannesbe rábíztak s amelyet Poincaré és Harding most az olasz akarat ellenére elhalasztott.

Egy újabb távirat szerint Harding már megváltoztatta a génuai konferenciára vonatkozó álláspontját, már nem olyan ellenszenves neki a gondolat, mint volt néhány nappal ezelőtt. Maga Poincaré is, miután a háttérben sikerült egyet-mást a retrográd francia külpolitika javára elintéznie, felüggesztette ellenzéki magatartását. Nagyon érdekes az a moszkvai távirat, amely ma érkezett és azt jelenti, hogy

Poincaré folytatni kívánja a Briand-dal megkezdett orosz tárgyalásokat.

A szovjetkormány a tárgyalások vezetésével Skorelevet bízza meg.

Ha ez a hír igaz, akkor az orosz kormánynak megnyílt az út Génuába, mert ha Poincaré Párisban leült a szovjet meghatalmazottjával, miért ne ülne le Génuában is.

Amennyiben így felborulna az a feltevés, hogy a meglepő kormánybukást Olaszországban nem a génuai konferencia okozta, keresnünk kell az okokat, amelyek miatt ez a váratlan dolog megtörtént. A bécsi „Mittagszeitung”-nak szenzációja ez: Bonominak a közép-európai helyzet miatt kellett lemondania.

Az olasz kormány közép-európai blokkot akar Magyarországot és Románia bevonásával. A blokk a szlávok ellen irányult volna. A jelentés valószínű is, valószínűtlen is. A jugoszlávok ellen Olaszország csakugyan minden követ megmozgat. De Bulgária és Oroszország ellen semmi érdeke blokkot létesíteni. A „Mittagszeitung” szerint

az állítólagos blokk azon hiúsult volna meg, hogy a román és a szerb dinasztia most összeházasodik és Románia nem lett volna kapható többé semmilyen agresszív politikára az SHS. királyság ellen.

Bonomi utódjait Orlandót, Giolittit és De Nicolat emlegetik. A „Journal de Italia” jelentése szerint a polgári pártok kívánják, hogy Orlandó, De Nicola és Giolitti lépjenek be a kormányba. Ebben az esetben a demokráciák és a néppárt is támogatná a kabinetet. A baloldali azonban állást foglal Giolitti ellen, kijelentvén, hogy ha ő be talál lépni, a legkíméletlenebb harcot indítják az egész kormány ellen. A baloldal, helyesebben a szocialista párt nem tudja elfelejteni Giolittinak, hogy a legutóbbi választásokon megnyirbálta a mandátumait.

Bonomi közép-európai blokkja nem sikerült,

ezzel szemben a kisantant napról-napra szorosabbra fűzi a kötelékeket tagjai között. A román-jugoszláv dinasztikus közeledés közismert.

Az európai politikát a német-olasz eseményeken kívül természetesen az orosz kérdés, ezzel kapcsolatban a keleti kérdés is foglalkoztatja. Az orosz kérdés ma már elválaszthatatlan a keleti kérdéstől, bizonyos tekintetben ez maga azonos azzal a kérdéskomplexummal, amelyet a közeli Kelet problémájának szokás nevezni. Már Amerika sem húzódik e problémáktól. Hughes államtitkár bejelentette a lezserelési konferencián, hogy

az amerikai kormány kész közreműködni a keleti kérdés rendezésénél.

Amerika tehát kilép elszigeteltségéből. Helsíngforszi jelentés szerint Estonia moszkvai meghatalmazottja kormánya nevében felajánlotta a szovjetnek, hogy közbenjár a népszövetségnél a keleti kérdés dolgában. Nyilván ez az a kérdés, mely Angliát és Franciaországot is összehozta, mivel a Reuter-ügynökség ma már azt is jelenti, hogy az angol-francia ellentétek (tehát voltak ellentétek!) mindinkább veszítenek élükből és rövidesen elsímulnak. Némi kis eleven kontrasztot visz bele a keleti kérdésbe az az angorai jelentés, amely a keleti frontról új összetűzést ad hírül. E szerint a görög csapatok Esk-Sehir környékén megtámadták a török állásokat. A kemalista csapatok azonban heves harc után visszaverték őket. Összefüggésben van ez a csatározás Franciaország görögellenes magatartásával, amelyről a napokban adtunk hírt, miután Konstantin a diplomáciai háborúban ütközetet vesztett, a fegyverek hadszínterén próbálkozik újra. Nem kisebb balsikerrel.

A választások és a német nemzeti kisebbség

Dr. Hans Otto Roth szász képviselő nyilatkozata

Az Uj Kelet bukaresti munkatársától.

Bukarest, február 3. Románia nemzeti kisebbségei közül a német az, amely a jelenlegi választási kampányban teljes erejével részvesz. Ennek kétségtelenül legelső sorban az az oka, hogy az erdélyi németek már a magyar uralom alatt is, mint nemzeti kisebbség szerepeltek, ennek megfelelően viselkedtek és építették ki szervezeteiket, úgy, hogy az impériumváltozás belső életükre semmiféle különösebb meglepetést és zavart nem okozott. Míg a hegemonikus szerepből kisebbségi korlátok közé szorult magyarság és a forradalmi rázkódtatás által öntudatra ébredt zsidóság, új helyzetének megfelelő politikai irányelveket és taktikát kellett hogy kidolgozzon, addig a németek tovább folytathatták megalapozott nemzetiségi munkájukat. Közöttük már 1919-ben sem volt ebben a tekintetben káosz, utjukat a legelső pillanattól kezdve tisztán látták és minden német, aki annakidején szavazásra jogosult volt, feliratkozott a választói névjegyzékbe.

Nagyrománia a német néppártjának bukaresti Luterana-utcai épületében nem is tapasztalható semmiféle ijedelem, a német képviselőket és pártembereket, akik itt laknak, a választások kiírása, látszik, nem érte készületlenül. De valamennyien együtt vannak és azon dolgoznak, hogy németiség megtartsa és ha lehet, fokozza a Románia állami életében eloglalt szerepének a jelentőségét. Dr. Hans Otto Roth képviselő, akiktől már több ízben volt alkalmunk a nemzetiségi kérdéssről nyilatkozatot közölni, a következőkben foglalta össze előttem a nemzeti kisebbségeknek a választásokkal kapcsolatban követendő magatartásukról való véleményét és a német néppárt állásfoglalását a választási kampányban.

— Kívánatos, hogy az összes nemzetiségi kisebbségek, végre aktivitásba lépjenek a választásnál. A magyaroknál ennek az volna az előfeltétele, hogy a választói névjegyzéket kiegészítsék, miután azokat még a trianoni béke megkötése, illetőleg ratifikálása előtt állították össze és a magyarok akkor még teljes passzivitásban voltak.

A legutolsó 1919 évi névjegyzék kiegészítése, általában, a románoknál épügy, mint a nemzetiségeknél okvetlenül szükséges azért is, mert négy évfolyam, amely a törvény szerint már választói joggal bír, enélkül nem szavazhat.

Az idő rövidsége és a mai politikai helyzet miatt azonban nem valószínű, hogy a kormány Erdélyben és a Bánátban elrendelje a névjegyzékek kiegészítését.

— Ez tehát annyit jelentene, — jegyeztem meg — hogy a legnagyobb nemzetiségek megint képviselő-nélkül maradnak.

— Épen ezért — folytatta Hans Otto Roth — multhatatlanul fontosnak tartom, hogy a nemzeti kisebbségek még akkor is lépjenek aktivitásba a választásoknál, ha a névjegyzéket nem egészítik ki és azoknak a tökéletlensége folytán csak néhány képviselőt tudnak behozni a parlamentbe. Feltétlenül szükséges ez azért, hogy az országgyűlésben szószólója legyen az egyes kisebbségeknek és hogy a román politikussal szemben igazán dokumentáljuk aktivitásunkat és annak komolyságát. A parlamentben azután panaszt emelhetünk az ellen, hogy a választói névjegyzékek tökéletlensége miatt a nemzetiségi kisebbségeknek nem volt meg a lehetőségük ahhoz, hogy a választásokban teljes politikai erejüket kifejtse és ezért csak ilyen aránytalanul kis számban juthattak be a parlamentbe.

— A romániai német néppárt milyen magatartást tanusít a választási kampányban?

— Ami a romániai németiséget illeti, — válaszolta a képviselő — névjegyzékeink már 1919 óta tökéletesek és így, úgy Erdélyben mint a Bánátban, Bukovinában és Beszarábiában teljes erővel belemegyünk a választási küzdelembe.

— A jelöléseket már megejtették?

— Február 16-án ejtjük meg Nagy-szebenben az összes németlakta területekre.

— Lesznek-e nagyobb eltolódások a legutóbbi jelölésekkel szemben?

— Valószínűleg mindenki a helyén marad és azt a kerületet fogja képviselni, amelyet az utolsó parlamentben reprezentált.

Hans Otto Roth azzal fejezte be nyilatkozatát, hogy tudomásomra adta egy nagy német napilapnak Bukarestben való megindítását. Az új lap első száma február 18-án fog megjelenni.

Ben Ami

A Sfatul és a választások

Paktum készül a liberálsokkal

Az Uj Kelet tudósítójától

A kolozsvári Sfatul Negustoresc legutóbbi választmányi ülésén elhatározta, hogy háromtagú küldöttséget küld Bukarestbe, tárgyalásokat folytatni Bratianu miniszterelnökkel. A tárgyalások célja, ismérve a Sfatul elnökségének a liberálisok felé kacsingató politikáját, nyilvánvaló. Arról van szó, hogy a Sfatul elnöksége áruba kívánja bocsátani tagjainak szavazatát és a rekompensáció kérdését akarja tisztázni. Pap Sándor dr., a Sfatul elnöke egyízben járt már Bukarestben és utjának eredményeképpen kész paktumtervvel jött vissza. Azt határozták el, hogy a Sfatul biztosítja a kormányt a tagok szavazatát illetőleg, a kormány viszont harminc mandátumot juttat a közgazdasági párnak, amely tudvalevőleg a liberális párt kreaturája és teljesen megegyező politikát folytat velük.

A Sfatul elnöksége megkezdte már tagjainak preparálását és a legkülönbözőbb igéreteket helyezte kiállításba arra az esetre, ha a kormány győztesen kerül ki a választásokból. Így, az uszorbíróságok feloszlását, a fényüzési adók megszüntetését és mindazon bajok korrigálását, amelyek a múltban a kereskedelmi életre súlyosodtak.

Nem riadtak vissza attól sem, hogy a nem-román tagokat az ijesztés fegyverével győzzék meg arról, hogy a liberálisok és csakis a liberálisok azok, akik a nemzetiségi kérdéssből nem csinálnak káoszt, már csak azért sem, mert nem ismernek nemzetiségi kérdést. Az állam minden polgárát egyformának tartják. Azt elfelejtették természetesen megmagyarázni, hogy egy népkisebbségek közül álló országnál mit jelent az, nem ismerni nemzetiségi kérdést.

A Sfatul tagjai most, akik az elnökségnek ebben a ténykedésében szabad akaratuk flagrans megsértését látják, akcióra készülnek, hogy megakadályozzanak minden olyan paktumot, amely az egész gazdasági életre könnyen katasztrófával járhat. Különösen Caciula Pongrac ellenerte azt, hogy néhány ember egyéni érdekeit azzal segítsék elő, hogy egy egyesület — elvi álláspontjának felüggesztésével — politizálni kezd. A határozathozatának, hogy három embert Bukarestbe küldenek, le is vonta a következményeit, amennyiben a Sfatulnál viselt állásáról lemondott és kijelentette, hogy annak dolgaival többet nem foglalkozik.

A kereskedők előre is tiltakoznak az ellen, hogy a tanács bármely párt jármában hajtsa fejét. Amennyiben megismétlődnek akamarai választásokról történt visszaélések, így a kereskedők nagy része kiválik a Sfatulból.

A jugoszláviai magyarság is megunta a passzivitást

Szabadka, febr. 3. (RTI Rador). A magyarság megalakította a magyar nemzeti pártot. A szabadkai magyarság elhatározta, hogy kilép a passzivitásból és erős akcióit indít a jugoszláviai magyarság megszervezésére. Vasárnap tartották első nagygyűlésüket, amelyen 111 tagú bizottságot választottak a vidéki szervezetek megszervezésére. A vidéki szervezetek megalakítása után összehívják a nagytiszviselőbizottságot, amelyen megválasztják a vezetőséget.

Nem egészítik ki a választók névjegyzékeit

Zsidókérdés a politikában — Ellentétek a beszarábiai liberálisok között

Az Uj Kelet tudósítójától

Erdély összes nemzetiségi kisebbségei a választási küzdelembe azzal a biztos tudattal indultak, hogy számarányukat legalább megközelítő arányban szerezhessék mandátumokat. Ennek egyetlen lehetőségét a választói listák kibővítése nyújthatta csak, hiszen az utolsó választás alkalmával összeállított listák a legutóbbiról sem ölelik fel az összes igényjogosultakat és épen tegnap mutattuk ki, hogy például Kolozsváron a választóknak még felcsinálni felvéve a listákra.

A nemzetiségek reprezentánsainak többszöri intervenciója hiábavalónak bizonyult. A kormány a listák kiegészítését nem rendelt el. Egyes lapok az érvényben lévő választótörvény 29. és 30. szakasza értelmében felhívták a polgárságot, hogy községi előjárásukkal jelentkezzenek a listában való felvételükért és ha visszautasítják, forduljanak az illetékes bíróságokhoz.

Tanasescu belügyi államtitkár tegnap nyilatkozott arról a nagyszabású kérdésről, és a nyilatkozatából megállapítható, hogy a kormány a választói listák kiegészítésére nem gondol és azt nem is fogja elrendelni.

A belügyminiszter a legközelebbi napokban körrendeletet intéz Erdély összes prefektusaihoz — mondotta az államtitkár — amelyben többek között ezeket mondja: Míg a Consiliul Dirigent választójogi dekrétumot elfűti újabb bejegyzések eszközözését a választói listákba s csupán összeírás engedélyez ott, ahol 1919-ben egyáltalában nem voltak választói listák, a kormány nem akar precedenst alkotni egy dekrétumot, amelynek módosításával, teljes mértékben megszünteti a Consiliul Dirigent dekrétumát.

Arra a kérdésre, mi különbség van a bejegyzés és összeírás között, Tanasescu azt felelte, hogy az összeírás a választók eredeti

bejegyzését jelenti ott, ahol még egyáltalán nem volt választói lista. Ez esetben a törvény intézkedései értelmében összeírják a jogosultakat, jelentkezésük arányában és minenkinek joga van felvételét kérni ezekben a községekben, legkésőbb 20 nappal a választás előtt.

Sajtóharc a zsidókérdés körül

A fővárosi sajtóban tovább folyik a harc a kormány magatartása körül a zsidók egyenjogúsításával kapcsolatban. A „Steagul” ismételt cikkével és a parasztpárt vezérének Mihailache nyilatkozatával szemben a „Viitorul” megint „alávaló igazság”-nak nevezi a kormány szándékáról terjesztett híreszteléseket. A kormány azonban hivatalosan nem nyilatkozik, nem intézkedik, pedig néhány soros kompromisszummal véget vehetne az elfajuló vitának és Románia zsidóságát is megnyugtatná.

Biharvármegye liberális felöltői

A nagyváradi liberális párt választmánya végleg megállapította a liberális párt nagyváradi és biharvármegyei jelöltjeinek listáját. A jelöltek a következők:

Nagyvárad, dr. Zigre kisebbségi miniszter. Eleds, Mosoiu tábornok. Magyarcséke, dr. Zigre. Belényes, Banu C. szépművészeti miniszter. Tenke, dr. Contean János. Béli, Negulescu ezredes, Mosoiu volt vezérkari főnöke. Nagyszalonta, Jonás Demeter. Szalárd, Orosz Gábor Margitta, dr. Chirmai Vazul. Szenatorjelöltek: Belényes, Nann Maxim. Mezötelegd, Muntean Alex. Nagyszalonta, Iiescu Demeter tábornok. Margitta, Marina tábornok. Nagyváradon még nem állítottak szenatorjelöltet.

Besarábiában

Kisenevi jelentések szerint a liberális párt beszarábiai szervezeteiben konfliktus támadt Inculetz és dr. Ciugureanu csoportja között. A történetekről azonnal táviratilag értesítették Bratianu miniszterelnököt.

Választani!

Ha valaha volt rá eset, hogy szavak lelkében rejő kettős értelem, egyetlen igazságnak parancsoló erejű kifejezője, a néhány nap óta szétröppent jelge csattanó példa erre. Erdély zsidóságában néhány nap óta, mint valami egymásra ismertető jelszó, úgy röppent szét és érleli a lelkeket a két szóba tömörített politikai megismerés: választanunk kell! At kell éreznünk ennek a méltó jelző politikai jelszónak kettős értelmét, ha teljesen meg akarjuk érteni a benne rejő egyetlen igazságot. A képviselőválasztások előtt állunk. Es az erdélyi zsidóságnak választania kell. Választani, egyelőre két lehetőség között. Akarunk-e a régi politikai recept szerint, minden kormányok részére szabad vásárt képező szavazó-alanyok lenni, vagy akarunk-e a magunk érdekeinek védelmében a magunk utjain járni? Akarunk-e a mások szekerének ócsón megfizetett tologatói lenni, vagy akarunk-e a magunk népi és politikai érdekeink szószóloít beküldeni az ország szekere mellé. Választanunk kell a két lehetőség között: akarunk-e, hogy választassanak velünk, vagy akarunk-e választani?

A régi időkben, valóságos nyílt vásár volt a zsidóság szavazata a politikai választások alkalmával. A régi magyar éra alatt nem volt olyan kormány, melynek a zsidóság készséges szavazatszallítója nem lett volna. A plutokrácia, a bankokrácia, a pesti két izraelita iroda, mindig kapható volt arra, hogy a régi Magyarországon egymilliónyi zsidóságát, szép szóért, egyéni kedvezményekért a mindenkor kormányok szolgálatába állítsa. Ebből származott aztán az a szégyenletes néprontás, hogy a régi magyar parlamentnek voltak ugyan zsidó tagjai, néha a kellenél több is — de a zsidó népek egyetlen képviselője, a zsidó érdekeknek egyetlen szószóloja és védelmezője se volt a magyar képviselőházban. A magyarországi zsidóság keservesen adta meg ennek az árát. Ötven éven át egy tál leucseért adta

el népi jogait és amikor aztán az idő odaforult, hogy szükség lett volna ezeknek a jogoknak nyúit, parlamenti hangoztatására, nem volt szá, aki egyetlen bátor szóra tudott volna nyilni. Ki tudja, hány Orgoványt, hány Siófokot, hány trafikrablást, hány mozimegvonást lehetett volna magakadályozni, ha a magyarországi zsidóság már eleve úgy rendezkedik be, hogy a parlamentben, mint nép, külön képviselíteti a maga életérdekeit.

Választanunk kell a két lehetőség között. Akarunk-e mi is a régi magyar példára eljárni, vagy tudunk-e már okulni épen a magyar példán. A jelek arra mutatnak, hogy Erdély és egész Nagyrománia zsidósága a második eshetőséget választotta. A többi országrészekről ne essék mostan szó. Ott természetes és megszokott dolog már ez. Csernovic, Bukovina, már a régi osztrák parlamentbe is zsidó nemzetiségi képviselőt küldött. Besarábia, a legrégibb idő óta, fészke volt a zsidó nemzeti öntudatnak. Ami szokatlanul hat, ami váratlanul jött, amia a haladó idők jelét hordja magán, az: hogy két esztendői fáradságos munka után Erdély zsidósága is megérlelődött az önálló, a magáért való nemzeti gondolatra. Egy csapásra megalakult az erdélyi zsidó néppárt — és nincs Erdélynek olyan zsidó lakta választókerülete, ahol a zsidóság saját képviselőjelöltjét föl nem fogja állítani. Tudjuk, hogy ez inkább csak politikai demonstráció lesz. Addig, amíg a becsületes, listás, proporcionális választójogot törvénybe nem iktatják, az erdélyi zsidóságot mindig jogtalanság fogja érni a képviselőválasztásokon.

Sokkal szétszórtabban élünk Erdély területén, semhogy a számarányokat megillető képviselőre tudnánk jutni. De néhány kerületben, talán háromban, vagy négyben így is biztosra vehető a győzelem. És ha csak egy képviselőnk is ül a parlamentben, ez az egy képviselő, akit a zsidó nép küldött a zsidó érdekek védelmére, többet jelent nekünk, mint husz más, aki a mi szavazataink árán idegen célok és programok alapján ül az

ország házában. Az erdélyi zsidóság felismerte érdekeit és a szónak kettős értelméhez mérten állapíthatjuk meg a benne rejő igazságot: az eshetőség közül erdély zsidósága már választott. Választottunk, mert választani fogunk!

Giszkalay János

Florescu igazságügyminiszter nyilatkozik az „Uj Kelet”-nek a választói névjegyzékek kiegészítéséről

Az Uj Kelet bukaresti munkatársától

Bukarest, február 3. A választások eredményességének a nemzetiségeket illetőleg az a legfőbb feltétele, hogy mindenki, akinek választói jogosultsága van, szavazhasson is. Ennek viszont csak úgy van meg a lehetősége, ha a választói névjegyzékekbe a jogosultak valamennyien fel vannak véve. A legutolsó névjegyzékekben, amelyet a választókról felfektettek, a nemzetiségek csak nagyon kis hányaddal vannak képviselve. A Bratianu-kormány mindössze egy hónapot hagyott arra, hogy a névjegyzékeket kiegészítsék. És ennek az egy hónapnak a célravezetőségét már eddig is számtalan olyan hír vonta kétségbe, amely szerint a kormány a kiegészítést nem veszi komolyan, sőt, ahol lehet, akadályozza. Az igazságügyminisztériumnak kedden délelőtt kiadott kommunikéje pedig, amelyben a névjegyzékek kiegészítésének utolsó napját február 2-én állapítja meg, véglegesen letörni látszott minden reményünket arra, hogy az új parlamentben a nemzetiségeknek szószóloí legyenek. Szerencsére ennek a kisémmzésnek a nyomasztó érzése a mai délelőtti folyamán, amikor alkalman volt ebben az ügyben Jean Th. Florescu igazságügyi miniszterrel beszélnem, eloszlott, de a minden rossz lehetőségének keserű utóízét hagyta maga után.

A választói névjegyzékek kiegészítésének február 2-iki záróterminusáról közlétt kommuniké — mondotta az igazságügyminiszter — kizárólag az okirálásra vonatkozik, a csatolt területeken érvényben maradó feliratkozásról szóló, első ízben kiadott rendelet. A félreértésre az adott alkalmat, hogy a kommunikében nem jelölték meg a területet, amelyre az hatályos volt.

Florescu igazságügyminiszter kijelentése szerint tehát a névjegyzékeket majdnem a választások megkezdéséig, tehát e hónap végéig ki lehet egészíteni. (Tudósítónk jelentésével ellentétben van Tanasescu államtitkár nyilatkozata. Szerk.) Hogy a nemzetiségek mennyiben fognak élni ezzel a jogukkal, az is kétséges. Megbízható helyről szerzett értesülésem szerint, Ugron, a Magyar Szövetség képviselője, például azt a kijelentést tette Bratianu miniszterelnöknek, akivel a választások kérdésében Bukarestben tárgyalt, hogy a Magyar Szövetség még nem döntött véglegesen a választói kámpányban való részvételéről és hogy jelenleg még több valószínűség van ahhoz, hogy passzivitásban maradnak, mint hogy aktivitásba lépnek. Egyedül a német nemzetiség az, amely a névjegyzékekben az öt megillető teljes számmal szerepel. Különbön meg lehet állapítani, hogy a nemzetiségek a választójog után, amelyet Bratianu nem a legszívesebben nyújtott nekik, nem is nagyon kapkodnak.

Ben Ami

Nyilvánosságra hozták Jugoszlávia államadóságait

Belgrad, február 4. A jugoszláv kormány nyilvánosságra hozta a jugoszláv államadóságok kimutatását. Ezek szerint 7 és fél milliárd francia frank, 5 és fél milliárd dinár, 200 millió jugoszláv korona és 200 millió svájci frankkal tartozik az SHS. állam.

Nyugtalanság a felvidéken

Bécs február 3. (Riti-Rador.) Prágai jelentés szerint a felvidéken a legutóbbi letartóztatások miatt igen elkeseredett a hangulat. A kormány minden intézkedést megtett, hogy az esetleges felkelésnek elejét vegye.

Kik ülnek majd egymás mellett a génuai zöldsasztalnál

Szovjetország kiküldöttje és akit német parancsra megveretett: Della Toretta olasz nagykövet

Az Uj Kelet tudósítójától.

Bukarest, február 3. A génuai konferenciával kapcsolatban a párisi „Le Figaro” nagyon érdekes eseményeket elevenít fel. Többek között azt is, hogy milyen különös lesz majd, ha a génuai zöldsasztalnál egymás mellett fog ülni marquis Della Toretta és Szovjetország valamelyik delegátusa. Lloyd George — írja a Figaro — még elviselte valahogyan, filozófikus bonhomióval, hogy kezét fogjon azokkal az oroszokkal, akik Croomy kapitányt, a pétervári angol katonai bizottság főnökét megölték. De Della Toretta, aki a szovjetkatonáktól személyesen is szenvedett, aligha felejtett el valamit is a bolsevikieknek.

A Figaro ezután elmeséli, hogy 1918-ban Szentpéterváron két külföldi követség ellen követte el merényletet: a román és az olasz követség ellen. Mindkét merénylet a német vezérkar segítségével, Hoffmann tábornok parancsára történt. Azok az okiratok, amelyeket az Egyesült Államok kormánya ebben az ügyben közzétett, világosan mutatják, hogy összekötés volt a németek és a bolsevisták között. Ime az egyik okmány:

„Nagyvezérkar. Információsroda.
R. osztály. 715. szám. Személyi.

1918 február 23.

Külföldi népbiztos urnak.

A népbiztosok tanácsának elnökeivel történt személyes beszélgetésem folytán elhatároztuk, hogy az olasz nagykövetség Pétervárról való elutazását késleltetni fogjuk és ha lehet, átvizsgáljuk máhájukat. Kötelességemnek tartom, hogy ezt az Ön tudomására hozzam.

A hadosztályparancsnok helyett:

R. Bauer.

Heinrich: adjutáns.”

A Bauer név Beiermester német vezérkari parancsnok álneve volt. Erre az átiratra Trotskij a következő szavakat vezette rá: „Utasításokat adni!” és stichwortokkal megjelölte a módokat. Az ilyen elkészített okmányt átadták Bláguránoffnak, aki akkor az ostromállapotban lévő Pétervár katonai parancsnoka volt.

Ezután a következők történtek:

Az olasz nagykövetséget abban a pillanatban, amikor már majdnem becsomagolt, felsőbb renddel visszatarították. Sisson amerikai delegátusnak, aki a visszatartás oka iránt érdeklődött, Petroff népbiztos azt mondta, hogy a követséget azért nem engedték el utazni, mert Della Toretta nagykövet egyik szakácsát diplomáciai utlevéllel akarták átvenni a határon.

Ennek a kimagyarázkodásnak már azért sincsen sok értéke, mert néhány nap múlva Della Toretta marquist a követség épülete előtt éjszaka, amikor valahonnan épen hazatért, Maieroff, Imenitzky és Uroff szovjetdetektívek megtámadták, földreterpték és összes zsebeit kikutatták. De semmiféle olyan írást, ami a nagykövetnek a többi antant-nagykövettel folytatott bizalmas tárgyalásairól a legcsekélyebbet is elárult volna, nem találtak nála. Másnap, hogy a merényletnek valamennyire elfogadható okát adják, a pétervári rendőrség a következő jelentést tette közre:

„Tegnap késő este az egyik rosszul világított utcában tolvajok megtámadták Della Toretta marquis olasz nagykövetet és el akarták venni az ékszereit. A nyomozást a tolvajok után megindítottuk.”

Ezek után — konkludál a „Figaro” — hogy az okmányokból világosan kiderül, hogy Della Toretta a bolsevik kormány rendeletére zaklatták és kínozták meg, nem valószínű, hogy az azóta külügyminiszterré lett marquis nem szívesen érteti hozzá könyökét

a génuai zöldsasztalnál akármelyik szovjetdelegátus könyökéhez. Sőt az is lehetséges, hogy Németország kiküldöttjének a karja mellől is elhuzza a kezét. B. A.

Felépítik a kolozsvári vásárcsarnokot

Az Uj Kelet tudósítójától.

Régi terve a városnak, hogy Kolozsvár szükségleteinek megfelelő vásárcsarnokot építsen. Az eszmét még a magyar rezsim alatt vetették fel s az impérium átvétele óta a város közigazgatási hatóságai több ízben tettek lépéseket a terv megvalósítására. 1920 nyarán már oly komoly stádiumba jutott a vásárcsarnok ügye, hogy a város nagyobb kölcsönt akart felvenni s ebből építették volna fel az új Szamos-hídat is. A városi tanács el is határozta, hogy a Banca Nationalától tízmillió leit vesz fel s a tárgyalások folytatására bizottságot küldött a kormányhoz. A belügyminisztérium azonban úgy módosította a városi tanács határozatát, hogy a kölcsön a Marmorosch és Blank cégnél veendő fel. A bank hajlandó is volt a tízmilliót folyósítani nyolcszázalékos kamat mellett oly feltétellel, hogy negyedévenként egyszázalékos jutalékat kap a várostól s ezért kötelezi magát, hogy a kölcsönt tíz éven belül nem mondja fel. A városi tanács azonban nem fogadta el a bank feltételeit.

Azután egy évig szó sem esett a vásárcsarnok építéséről. Tavaly nyáron, mikor a Széchenyi-téren levő bódékat a szövőgyár mögé helyezték, a kereskedők azzal az indokolással kérték a rendelet visszavonását, hogy az új esztendő tavaszán felépítik a vásárcsarnokot s akkor a sátrakat ugysis vissza kell helyezni a régi piacra. A város ekkor ismét foglalkozni kezdett a vásárcsarnok ügyével és úgy tervezte, hogy nem is egy, hanem a szükséghez képest, három vásárcsarnokot épít, egyet a Széchenyi-téren, egy másikat a vasút közelében s a felsővárosban a harmadikat. Ezzel egyidőben a mérnöki hivatal tervet dolgozott ki a Szamos-hídra is, mely a Timár-utcát kötötte volna össze egy ujonnan kihásított utcával s ezen bonyolódott volna le a Wesselényi utca megnekedett forgalma. De a terveket az országos építészeti hivatal, a bukaresti Biroul Technic nem hagyta jóvá.

Harmadikban most került tárgyalás alá a vásárcsarnok ügye. Szombaton délelőtt értekezlet volt a városházán a polgármester elnökelete alatt. Az értekezleten az iparkamara, a Sfatu Negustoresc és a városi tanács képviselői vettek részt. Említésre méltó, hogy Crainic Victor szakreferensét alig egy félórával előbb értesítették az értekezletről. Pop Julian polgármester megnyitja után, melyben röviden ismertette az értekezlet célját, Rózsa Mór szólalt fel és kérte, hogy a városi tanács helyezze vissza a bódékat a Széchenyi-térre, mert az árusok nem bírnak megélni jelenlegi helyükön. A polgármester megígérte, hogy a sátrások kérelmét a február tizenharmadikán összeülő közigazgatási bizottság elé terjeszti.

Giorte Cornél, a városi mérnöki hivatal vezetője röviden ismertette a vásárcsarnok tervét. Eszerint a vásárcsarnokot a Tornavoda helyén építenék fel négy utcára néző homlokzattal. Egységes épülettömb lenne a vásárcsarnok, melynek főbejárata a Széchenyi-téren lenne s ezenkívül a Hosszu- és Kisszamos-utca felől is volna kapuja, a háta mögött pedig teljesen új utcát építené ki a város, esetleg a zsidó iskola kisajátításával. Az épület kétemeletes lenne, a földszinten üzlethelyiségek és raktárak s ezeknek a bére volna a város egyik fő jövedelmi forrása az építkezési költségek fedezésére. Az építkezést már most tavasszal kell megkezdeni s az erre szükséges tízenötmillió leit kölcsön, vagy részvénytársaság útján szereznek meg, esetleg a város hitelezni. Részletes terv kidolgozására az értekezlet négytagú bizottságot delegált, hogy tizennegyedikéig tegyen jelentést.

A parasztpárt vezére nyilatkozik a zsidó kisebbségi jogokról és a választási küzdelemlről

Az Uj Kelet tudósítójától.

A politikai pártok a választási küzdelemben mindent elkövetnek, hogy a régi királyság zsidó lakosságának támogatását megnyerjék. A zsidó szervezetek több oldalról kaptak ajánlatokat, így a liberális párttól, a Jorga—Take Jonescu blokktól és tárgyalásokat folytat választási paktum megkötésére a parasztpárt vezetősége is az Unioneával, Orománia legerősebb szervezetével. A régi zsidó polgársága épűgy, mint a csatolt területeken élő zsidók a támogatás elengedhetetlen feltételül a kisebbségi jogok és elsősorban a régi királyság zsidó lakosságának polgári egyenjogúsítását állította fel.

Csak természetes, hogy az Unionea a parasztpárt ajánlatát tarja legelfogadhatóbbnak, mert a parasztpárt az egyetlen román politikai szervezet, amelynek demokráciája igaz meggyőződésből fakad és a legszélesebb népretegek bizalmára támaszkodik. A párt elhűsége és komoly célkitűzései garancia a zsidó egyenjogúsítás és kisebbségi jogok kiküzdésére megindult akcióban. Az Unionea végrehajtóbizottságának tegnapi nyilatkozata, melyet részletesen közöltünk, határozottan állást foglal a parasztpárttal kötendő megegyezés mellett és minden valószínűség szerint a megegyezés a napokban létre is jön.

A „Muniarea” munkatársa felkereste a parasztpárt vezérét, Mihalachet, aki a parasztpárt álláspontját a nemzetiségi jogok és a zsidó egyenjogúsítással kapcsolatban a következőkben körvonalazta:

— A kisebbségi jogok elismerése az aláírt és ratifikált békeszerződések alapján pártunk sarkalatos programját képezi. A kisebbségek összes jogait elismerjük. Szerintünk a kisebbségek és így a zsidó kisebbség is a legteljesebb kulturális szabadságot kell hogy élvezze ebben az országban és joguk van hozzá, hogy kulturájukat saját nyelvükön ápolják és fejlesszék. Bármely nemzetiséghez tartozó román állampolgár az összes szabadságjogok birtokába kell hogy jusson és jogaikat az ország alkotmányába kell lefektetni akár csak a legrománabb állampolgárok jogaikat.

— Képviselő ur bizonyára elismeri — mondotta az újságíró — hogy a parasztpárt eddig nem hangsúlyozta jobban eme álláspontját, mint a régi pártok.

— Erélyesen tiltakozom a feltevés ellen — mondotta a parasztpárt vezére — és újra pártunk programjára hivatkozom. Lehetséges, hogy programunkat vidéken a falu népe körében jobban a köztudatba vittük, mint a fővárosban. De épen ez a körülmény kell meggyőzze önöket szándékaink komolyságáról, szemben Bratianuek agitációjával, melyet a falukban kifejtettek és amely a legvadabb „cuzizmusi” hirdeti, viszont a városokban modern elvekkkel üzrekednek, amelyeket sohasem vallottak.

— Mi a zsidókérdést — fejezte be a beszélgetést Mihalache — nem a választások szempontjából ítéljük meg. Meggyőződésünk határozott és végre fogjuk hajtani. Megtörténhetett, hogy új pártunk új eszméke. hirdető programját a kezdet nehézségei miatt nem vihettük be szélesebben a köztudatba de ez most már gyorsan meg fog történni. Programunk becsületesen demokrata és nincsen távol az idő, amikor a falu dolgozó népe és a városok munkás polgársága világosan látja törekvésünket. Meg fog róla mindenki győződni, hogy öntudatosan és lelkiismeretesen indultunk meg a demokrácia felé vezető úton, amely ut eddig annak az országnak a közéletében teljesen ismeretlen volt.

Végül elmondotta a parasztpárt vezére, hogy az erdélyi román nemzeti párttal is megegyezést kötött a választásokra vonatkozólag. A jelöltek megállapítását a választási harcot irányító kolozsvári vezérbizottságra bízta.

HIREK

Az UJ KELET telefonjai:
Szerkesztőség 977. — Kiadóhivatal 844.
Nyomda 879. — Zs. N. Sz. 558.
Fraternitas-nyomda héber-osztály 455.

Utannak végén

Jövök már vígan, tékozló fiú,
De félkezem, ott tartom a kilincsen.
Beldóm én már: minden oly hiú,
Akarni, vagy nem, olyan egyre megy:
Hát szerleszöröm néhány semmi-kincsem,
Szép táncosan még egyet fordulok,
S aztán, — kibánja? — én is koldulok.

De ott a semmit, amim még maradt,
Ezt úgy szöröm közlék úri büszkén.
Egy-két parázs csak a pernyém alatt,
Egy-két bolondos, fájó ölelés:
De hamvadó lelkenek végső üszkén,
Koldusok, fázók, — mielőtt meggek:
Itt van, vegyétek, melegejdetek.

g. j.

— Az Uj Kelet legközelebbi száma, a hétfői hivatalos munkaszünet miatt, szerdán reggel a rendes időben jelenik meg.

— **Nem hiszik Bukarestben az erdélyi spanyoljárványt.** Bukarestből jelentik: Az egész erdélyi államtitkárság kommunikéje szerint Erdélyben az influenza-járvány szünetelben van. A kommuniké szerint spanyoljárványról szó sem lehet.

— **Megalakult a magyar kormányzó-párt.** Budapestről jelentik: Politikai körök véleménye szerint az egészséges kormányzó-párt megalakítottak tekinthető, miután a diszsidensek is beléptek a kiszegedapártba.

— **Ehalsztották az ujoncok bevonulását.** Bukarestből jelentik: Lapjelentések szerint az 1922 évi kontingens bevonulását a választásokra való tekintettel elhalasztották március 20-ra.

— **Gaspari vagy Loaldi lesz a pápa.** Rómából jelentik: Az egész világ katolikusainak milliói Róma felé tekintenek és lázas izgalommal várják a konkliáve döntését. A Szent Péter-téren hatalmas tömeg várja azt a füstöt, amelyik azt jelképezi, hogy a konkliáve véget ért. Ezután hirdetik ki az ítéletet. Lapjelentések szerint a első választások alkalmával Gaspari és Loaldi kapták a legtöbb szavazatot.

— **Letartóztatták Fehérvári Mátyást.** A kolozsvári monstre összeesküvés per tárgyalását február 17-én kezdi meg a bukaresti nádírbíróság. A védők köréből nyert értesülések szerint Fehérvári Mátyást a monstre per főszereplőjét letartóztatták. A vádiottakat a közeli napokban szállítják át a börtönből Bukarestbe.

— **Nagyvárad-Arad között közvetlen vasúti épül.** Bukaresti munkatársunk jelenti: Nagyvárad és Arad között, tudvalevőleg, már hetekkel ezelőtt hozzákezdtek egy közvetlen keskenyvágányú vasúti vonal megépítéséhez. A közlekedésügyi minisztérium közlése szerint, az építést néhány nap óta, az eddiginél nagyobb munkacérral és gyorsabban folytatják, úgy, hogy remény van arra, hogy a sínek lefektetését nyárára befejezik. A töltés már Salosita, illetve Madab állomásig készen van. Az új vasútvonal úgy a személy- mint az áruforgalomra óriási jelentőséggel fog bírni.

— **A jasi ügyvédek tüntető sztrájkja egy törvényezési ítélőtanács ellen.** Bukaresti munkatársunk jelenti: A jasi tábla néhány nappal ezelőtt felmentette Stanesco bírót, akit több rendbeli visszaéléssel és a bírói állással összeférhetetlen cselekmények elkövetésével vádoltak. A jasi ügyvédek a felmentő ítélettel sehogysem tudnak megbírátkozni és állásponjtjuk kinyilvánítására ki-mondották a sztrájkot a jasi törvényezési Stanesco bíró elnökléte alatt működő III. ítélőtanácsával szemben. Semmiféle ügyben, amelyet Stanesco tárgyal, nem mennek el védeni.

— **Kolozsvár új főügyésze.** A lemondott Dr. Cosma főügyész helyére Dr. I. Popot nevezték ki. Az új főügyész tegnap átvette hivatalát.

— **Take Jonescu erdélyi képviselő akar lenni.** Bukarestből jelentik: Az „Epoca” jelentése szerint Take Jonescu elhatározta, hogy fellép a brádi kerületben.

— **Elindult a magyar kommunisták újabb transzportja.** Budapestről jelentik: Ma indult el a harmadik kommunista csereszállítmány. Köztük volt Magyar Lajos, Róbert Oszkár, Landler Ernő, Czobél Ernő. Összesen ötvenen voltak a transzportban.

— **Erdélyi bányászkielégítési munkügyi miniszternél.** Bukarestből jelentik: A Lónyatelepi bányamunkások egy küldöttsége jelent meg ma a munkügyi miniszternél és kérte, hogy a bányamunkások ételmezési pótlékát emeljék fel és hogy fizetésüket készpénzben és ne bonban kapják. A munkügyi miniszter megígérte, hogy intervenálni fog az iparügyi miniszternél.

— **Ma van a Tarbut közgyűlése.** Ma, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja első évi rendes közgyűlést a Tarbut Országos Zsidó Iskola Egyesület a Haggibbor klubhelyiségében (str. Avram Jancu — volt Petőfi-utca 18.) Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Beszámoló az egyesület működéséről. 3. Titkári jelentés. 4. Pénztári jelentés. 5. Választások. 6. Esetleges indítványok. A tárgysorozat fontosságára való tekintettel az elnökség felhívja az egyesület tagjait, hogy a közgyűlésen teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

— **Átszervezik a tüzoltóságot.** Kolozsváron legutóbb több nagy tüzeset volt, amelynek kiderült, hogy a tüzoltóság egyáltalán nem felel meg a modern követelményeknek. Sem elegendő képzett tüzoltója, sem gépei nincsenek a kolozsvári tüzoltóságnak. A főparancsnokság elhatározta, hogy a legénység létszámát felemeli a modern fecskendőkkel fogja felszerelni a tüzoltóságot, amelyet teljesen nagyvárosivá fognak átszervezni.

— **Visszahívják a kereskedelmi és katonai attasékat.** Bukaresti munkatársunk jelenti: A külügyminiszter költségcsökkentés céljából elhatározta, hogy Románia külföldi követségein alkalmazott összes kereskedelmi attasékat és katonai attasékat legtovább visszahívja állásából. Több követség teljes megszüntetése, amiről már hírt adtunk, befejezett tény, csupán a likvidációs munka elvégzésére maradt ezeknél a követségeknél április 1-ig néhány alkalommal.

— **Az állam bevétele nyolc hónap alatt 63 milliárd 700 millió lei.** Bukaresti munkatársunk jelenti: A pénzügyminisztérium az utolsó nyolc hónap alatt adókból és egyéb állami jövedelmekből 63 milliárd 700 millió leit vett be.

— **Sztrájkba léptek a bukaresti mészárosok.** Bukaresti munkatársunk jelenti: A bukaresti mészárosok, a nagyvágókkal az élőkön, szerdán délután sztrájkba léptek és a vágóhidákon jelenleg semmiféle állatot nem vágna. A mészárosok a sztrájk okául azt hozzák fel, hogy az erdélyi szarvasmarha magas ára miatt, képtelenek a marhahúst a megállapított nyolc leies maximális áron adni. Küldöttséggel fordultak a polgármesterhez, hogy a marhahúst tízenkét leierre árulhassák.

— **Párbajjalkoséger két hónap.** Bukarestből jelentik: A bukaresti tábla tegnap tárgyalta Maican párbajjagyt, aki tudvalevőleg párbaj alkalmával megölte Zamfirescu házelnök fiát és akit a törvényszék három havi börtönrre ítélt. Felelősség folytán került az ügy a tábla elé és helyt adva a felelősségnek a büntetést két hónapra leszállította.

— **Bányarobbanás huszonkét halottal.** Newyorkból jelentik: Pensilvániának egyik bányájában hatalmas robbanás történt. Az újabb jelentések szerint a halottak száma 22-re emelkedett.

— **Felhívás.** A cluji zsidó kórházgyógyászat a kórház mielőbbi felépítése céljából Amerikába szakszolgálati ösztöndíjjal támogatást ajánl. Felhívjuk itteni testvéreinket, kiknek Amerikában hozzájárulási, ismerősei vannak, hogy hozzájuk intézett (pontos címmel ellátott) célnak támogatására irányuló leveleiket irodánkban (str. N. Filipescu v. Szentlélek-utca 1) mielőbb elküldeni szíveskedjék. A Cluji Zsidó Kórházgyógyászat Vezetősége.

— **Az „Ezra” rendkívüli közgyűlése.** Az „Ezra” Zsidó Egyetemi Hallgatók Egyesülete Czodik János elnök távozásával és Gross Gyula könyvtáros lemondásával megüresedett tisztségek betöltése céljából február hó 5-én, vasárnap d. u. fél 2 órakor rendkívüli közgyűlést tart saját helyiségében [Avram Jancu-u. 18]. Kérjük a t. tagokat, hogy teljes számban jelenjenek meg. A vezetőség.

— **Egy költőnt neveztek ki a népszövegi román titkárává.** Bukaresti munkatársunk jelenti: A külügyminisztérium a népszövegség mellé román titkárnak Heléne Vacarescu, Párisban élő ismert költőnt nevezte ki.

* „Oh jaj megfojt ez az átkozott kőhögés”, Egger mellspasztillái csakhamar meggyógyítanak. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

* **Bolond az, aki öngyökeltől vesz drága eszencet, míg nálam a legfinomabb likörközpontió megrendelhető a névvel melletti 75 lei kölögramonként.** árban. Glück Henrik Oradea-Mare (Nagyvárad) Calea Vict., volt Kolozsvári-u. 74

* **Megnyit a pesti festőművészek kiállítása a Keszey-féle fővárosi könyvtárban.** A képek gazdag művészi műve, változatossága és a képek rendkívüli olcsósága a látogatók szízeit vonzza a kiállításra, mely ma, vasárnap is egész napon át nyitva lesz.

* **Érdeklődők figyelmébe!** Kérésükre ezúton értesítjük, hogy a bethleni főrabbi, Jehuda Lichtensteinnak a *Jahrzeit* napján *היום* február hó 7-én lesz a sírköve felállítására, mely alkalommal a *chevra Misnajesz-szidat* rendez *היום* és ugyanakkor *heszpet-mondások* is lesznek.

KÖZGAZDASÁG

Bukaresiben megakadt a valutaforgalom

Az Uj Kelet bukaresti munkatársától

Bukarest, február 3. A kormány által elrendelt devizaellenőrzés következtében, mint előrelátható volt, a fővárosi valutaforgalom ugyszólván teljesen megakadt. A kormány rendelkezése annyi kellemetlenséget, bajlódást és utánajárást okoz a legkisebb ügyleteknél is, hogy az emberek egyelőre jobbnak látják, már amennyiben lehetséges, a tartozkodó álláspont elfoglalását. Még a magánforgalomban is, amely minden ellenőrzést kijátszva kávéházakban és zugbörzékben bonyolódik le, érezhető a restringáló intézkedés hatása. A devizaforgalom szinte kiesett külföldi kapcsolataiból és csupán pénzügyminiszteri aktákon való mozgásra utalva, láthatólag elerőtlenkedik és magabacsokevényesedik. A ki, tehát a saját pénzünk is, épen azért, mert a határnál a többi valutákkal együtt leállították, kevés változással a 8⁵/₁₀₀ arányban stagnál. A csehszlovák korona 3-ról 268-ra esett és a többi valuták sem tartották meg olyan szilárdul emelkedő tendenciájukat, mint az omnópusz rendelet előtt.

Közgazdasági körökben remélik, hogy a kormány végül is be fogja látni a jelenlegi aprólékos devizaellenőrzés káros hatását és a kontrolláló rendelkezést meg fogja változtatni. B. A.

Zürichi tőzsde febr. 4. Nyitás. Berlin 250, Newyork 512, Milánó 2380, Prága 930, Budapest 77-50, Varsó 16, Bécs 17, osztr. kor. 8.

— **Felelősségi bizottságot kér Szatmár.** Tegnap nagyobb szatmári küldöttség járt a kolozsvári pénzügyi rezortnál. A város polgárai nevében egy felelősségi bizottság Szatmáron való megalakítását kérték, mert a szatmáriak kénytelenek felelősségi ügyekben állandóan Nagyváradba utazni. Mivel tizezer adózóról van szó, a pénzügyi vezérigazgató valószínűleg teljesíteni fogja a szatmáriak kérését.

— **A borbélyok és villanytelepek forgalmi adója.** A borbélyok és villanytelepek eddig fel voltak mentve az egyszázalékos forgalmi adó fizetése alól. Egy új bukaresti rendelet szerint felfüggesztik ezt a rendeletet és kötelezik a borbélyokat és a villanytelepeket, hogy február 1-től kezdve rendszeresen fizessék a forgalmi adót. Ez a rendelet szerintünk indokolatlan és igazságtalan, mert tudomásunk szerint a regátblai borbélyokra és villanytelepekre nem vonatkozik.

Büntetik az adókihágásokat. A forgalmi és luxusadók körül rendkívül sok visszaélésszerű jötték rá az ellenőrző közegek. A visszaélések okozói egyrészt tudatosan játszották ki a rendeletet, másrészt tévedésből, vagy a rendelet meg nem értése miatt követte el a hibát. A pénzügyigazgatók a napokban átvizsgálták a kihágási jegyzőkönyveket és azokat jóváhagyták. Értésülésünk szerint tekintélyes összeg jut az államnak büntetések címén.

Aláírják az osztrák-magyar kereskedelmi szerződést. Bécsből jelentik: Az osztrák-magyar kereskedelmi szerződést február 8-án aláírják.

Az állam löheremagot ad el. Bukaresti munkatársunk jelenti: A földmivelésügyi minisztérium Erdélyben nagymennyiségű löheremagkészlettel rendelkezik, amelyet most kilogrammonként harminc leiert áruba bocsát. Érdeklődők közelebbi felvilágosítást a kolozsvári földmivelésügyi államtitkárságnál is kaphatnak.

Központi vámhivatalt állítanak fel Erdélyben. Bukaresti munkatársunk jelenti: A kereskedelmi minisztérium a pénzügyminisztériummal egyetértéssel elhatározta, hogy Kolozsváron központi vámhivatalt állít fel.

Az elmúlt év utolsó három hónapjában száznál is több vagon állatot szállítottak Erdélyből Oromániába. Bukaresti munkatársunk jelenti: A földmivelésügyi minisztérium közlése szerint az állatforgalom Erdélyből a régi királyság területére az utóbbi időben jelentősen megnövekedett. Az elmúlt év (1921) utolsó három hónapja alatt több mint száznál is több vagon állatot, leginkább lovat vittek Erdélyből Oromániába.

Megalakul a tojáskereskedők szindikátusa. Bukaresti munkatársunk jelenti: A kereskedelmi minisztérium értesítést kapott, hogy néhány nap múlva az erdélyi és bánáti tojáskereskedők egy delegációja érkezik a fővárosba, hogy a kormánytól a tojáskereskedelmi és a tojáskivitel megkönnyítését kérje. Ugyanez a delegáció egyúttal be fogja jelenteni az erdélyi és a bánáti tojáskereskedők szindikátusának megalakítását.

A hadsereg romániai gyáraknak adja fel legelsősorban rendeléseit. Bukaresti munkatársunk jelenti: A kormány gazdasági bizottsága elhatározta, hogy a hadsereg számára szükséges termékeket, legelsősorban romániai gyáraknál fogja megrendelni és ha a külföldi gyáraknál, ugyanazon minőségre olcsóbb ajánlatot tesznek, náluk fogja megvásárolni. Ugyanezt határozták el az állami hatóságok részére szükséges árubeszerzésre is.

Az állam selyembubókat rendelt a külföldön. Bukaresti munkatársunk jelenti: A selyemtermelés előmozdítására az állam nagyobb mennyiségű válogatott selyemhernyó-gubót rendelt meg a külföldön, amelyet öt-tíz grammos részletekben, grammként öt lei husz baniért a selyemtermelők között fognak szétosztani. A szétosztás munkáját a földmivelésügyi minisztérium végzi.

Beváltják a még be nem váltott koronákat is. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter elrendelte, hogy a bélyegzett és lebélyegzett koronák, amelyeket annak idején nem, vagy rosszul vallottak be, a pénzügyminisztériumnál letétbe helyezendők, amely az Osztrák-Magyar Bank likvidáló bizottságánál beváltásuk iránt lépéseket fog tenni.

A vasúti munkások is földművesek a kisajátítás szempontjából. Bukarestből írják, hogy a földmivelésügyi miniszter hozzájárult a vasúti munkások és forgalmi tisztviselők kéréséhez, hogy a kisajátításnál őket is földműveseknek tekintsék, illetve a földosztásban részesedjenek.

A brassói és craiovai üzletvezetőség területén az összes pályaudvarok blokád alatt vannak. Bukaresti munkatársunk jelenti: A brassói és a craiovai vasúti üzletvezetőség területén az összes pályaudvarok annyira túl vannak terhelve Bukarestnek irányított tehervagonokkal, hogy február 6-ig nem engednek be ezekre az állomásokra újabb vagonokat. Kivételet képeznek a hatóságok címére szóló fa- és gabonaszállítmányok.

Mosoiu tábornok elhatározta a CFR demilitarizálását. Bukaresti munkatársunk jelenti: Mosoiu tábornok közlekedési miniszter elhatározta, hogy a vasut demilitarizálását megszünteti, mert a katonai ellenőrzésre csak a háborúban volt szükség. A miniszter a vasut vezetését ismét a mérnökökre és a technikai személyzetre akarja bízni. A katonai jegyellenőrzést már legközelebb megszünteti. Az áruforgalom intenzitására tehergyorsvonatforgalmat léptet életbe Erdély és az okmányosság között.

Megindul a Fekete-tengeri hajózás. Az orosz kormány megbízottai - mint Bukarestből jelentik - és egy tricszti hajózási vállalat között szerződés jött létre a Fekete-tengeri hajózás újrafelvételére. A hajózási vállalat Odesszában és Bstumban állít fel igazgató-ságokat, továbbá fiókokat létesít Novorosijsk, Mariampol és Sebastopolban. A vállalat összeköttetésben van Bulgáriával, Romániával és Törökországgal is.

Angol konzulátus Timisoarán. A „Bánati Lloyd” jelenti: Értésülésünk szerint az angol konzulátusnak Timisoarán való szervezése befejezett tény. A bukaresti kormány hozzájárulása van még hátra, hogy Timisoarának ez az új külképviseleti hivatala megkezdhesse működését. Az angolok figyelme egyébként már reáterelődött a timisoarai nagyiparra. A napokban több nagy fondoni kereskedelmi vállalat képviselője fog Timisoarára érkezni, hogy ott nagyobb mennyiségben, főleg ruházati cikkeket vásároljanak.

A Gerngross-áruház alapítókat emelt. Bécsből jelentik, hogy a világhírű Gerngross-áruház alapítókéjét 60 millió koronáról 100 millióra emelte fel. Az új részvényeket csak a régi részvényesek kaphatják meg.

A mehádiái bányák eladása? A „Bánati Lloyd” jelenti: Bécsben úgy tudják, hogy a mehádiái szénbányákat a resicai művek vásárolták meg. Az idevaló pénzügyi és gazdasági körök erről a tranzakcióról nem tudnak semmit.

Uj gyárak a Bánátban. A „Bánati Lloyd” jelenti: A timisoarai Gyapjúipar részvénytársaság üzemét konfekciógyártásra is kibővíti. Az új gyártási ágazat kész férfi és gyermekruhák készítésére fog kiterjedni. Egy másik timisoarai nagyipari vállalat üzemét huszonkét gyártására is berendezi. Tárgyalás alatt áll végül egy pamutszövőgyárnak Timisoarán való alapítása, amelyben a külföldi tőke is részesedne. Lugoson egy nagyobb szabású fémgyártógyár berendezési munkálatai most nyerne befejezést.

Az ingatlanbevételek felülvizsgálásának folytatása még nem jelent adófizetést. Bukaresti munkatársunk jelenti: A pénzügyminisztérium a közönség megnyugtására közli, hogy az ingatlan vagyontulajdonosok felülvizsgálása nem jelenti a Titulescu-féle adótörvények változtatás nélküli alkalmazását. A felülvizsgálásokat azért folytatják, hogy az összes adatok birtokában tegyék meg a szükséges módosításokat.

Szénfelesleg van Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: Jugoszlávia szénbányái naponta ezer vagon szenet termelnek. A szállítási nehézségek folytán a szén egyre halmozódik, úgy, hogy jelenleg mintegy 12,000 vagon szén vár elszállításra.

Valutapiac:

Páris, febr. 3. Bukarest 975, London 5131 50, Newyork 1191 50, Belgium —, Róma 55 25, Svájc —, Prága 22 75, Berlin 5 29/32, Bécs 3/8, Budapest —, Belgrád —, Zürich 233 25.

Prága, febr. 3. Dinár 6512 50, márka 2587 50, leva 33 —, svájci frank 1025 —, norvég kor. 831 —, dán kor. 1056 —, svéd kor. 1331 —, török lira —, lira 236 —, francia frank 431 —, font sterling 223 —, dollár 51 50, osztr. kor. 66 —, holland for. 1946 —, lengyel márka 145 —, magy. kor. 795 —.

Berlin, febr. 3. Lei eff. —, Amsterdam —, Brüsszel —, Krisztiania —, Kopenhága —, Stockholm —, Helsingfors —, Róma 950 —, London 880 —, Newyork 205 5/8, Páris 1712 50, Zürich 4005 —, Madrid —, Bécs 670 —, Prága 388 —, Budapest 3010.

Bukarest, febr. 4. Márka 61 — 70, leva 91 — 92, török lira —, font sterling 540 — 560, francia frank 1110 — 1120, svájci frank 25 — 26, lira 580 — 600, dralma 495 — 500, dinár 190 — 200, dollár 123 — 130, Napoleon 470 — 475, arany 470 — 475, ezüst —, osztr. kor. 200 — 222, magy. kor. 21 — 22, szokol 240 — 250, lengyel márka 440 — 450.

Zürich, febr. 3. Berlin 250 —, Amsterdam —, Newyork 512 —, London 2200 —, Páris

4280 —, Milánó 2370 —, Brüsszel —, Kopenhága —, Stockholm —, Krisztiania —, Madrid —, Buenosayres —, Prága 975 —, Budapest 77 50, Zágráb 165 —, Bukarest —, Varsó 15 —, Bécs 17 —, osztr. kor. 8 —.

Budapest, febr. 3. Lei 510 —, Napoleon 2500 —, font sterling 2850 —, leva —, dollár 664 50, francia frank 5525 —, márka 337 —, lira 2975, osztr. kor. 850 —, rubel 55 50, szokol 1259, svájci frank —, dinár 860 —, lengyel márka 2050.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR

Magyar Színház

Vasárnap d. u.: Iglói diákok. Előtte: Frivol akta. [Ujdonság negyedszer. Olcsó helyárakkal.]

Vasárnap este: Kék mazar. [Operettujdonság ötöd. ször. Rendes helyárakkal. Általános bérlet-szünetben.]

Hétfő: Kék mazar. [Operettujdonság hatodszor. Rendes helyárakkal. Napibérlet 93. sz. A.]

Kedd: Szerencsetánc. [Operettujdonság 9-edzer. Általános bérlet-szünetben. Rendes helyárakkal.]

Szerda: Alarcok. [Ujdonság először. Premierhelyárakkal. Napibérlet 22. szám.]

Csütörtök: Alarcok. [Ujdonság másodszor. Rendes helyárakkal. Napibérlet 94. sz. B.]

Péntek: Alarcok. [Ujdonság harmadszor. Rendes helyárakkal. Napibérlet 95. sz. C.]

Szombat d. u.: Sárga csikó. [Nyolcadik újusági előadás, igen olcsó helyárakkal. Szentgyörgyi István emlékével. Előadó: Kende J. Szevér.]

Szombat este: Kék mazar. [Operettujdonság hetedszer. Rendes helyárakkal. Általános bérlet-szünetben.]

Vasárnap d. u.: Beoltott Adolár. [Operettujdonság nyolcadszor, olcsó helyárakkal.]

Vasárnap este: Offenbach. [Operettujdonság tizen-negyedszer. Részben új szereposztással. Rendes helyárakkal. Általános bérlet-szünetben.]

Hétfő: Offenbach. Operettujdonság tizenötöd. ször. Rendes helyárakkal. Általános bérlet-szünetben.]

A műsorra tüzött előadások jegyei előre megválthatók a színház pénztáránál.

A színházi iroda hírei:

Alarcok. A Sárga lilium, Hotel Imperial szerzőjének, Biró Lajosnak, akinek a neve Európa és Amerika színházi közönsége előtt a legjobb csengésűek közé tartozik, legújabb drámáját első előadásra ide, Kolozsvárra küldte. Az Alarcok tehát innen fog világhódító körjárata indulni s néhány hét múlva már valószínűleg Bécs közönsége fog tapsolni az illusztris magyar írónak. Az Alarcok négyfelvonásos társadalmi dráma. Nagyszerű színpadi technikával van felféltve, minden jelenésében a pattanás szeszű a drámai élet s a végén a problémák kimágyálásával a legkomolyabb értékeket revelálja. Súlyos darab, de ennek dacára olyan könnyed képenyegbe van burkolva, egy bünyű történet keretében, hogy nemcsak mély és maradandó, de kicsattanó színpadi hatása is lesz az Alarcok-nak. A színház drámai személyzele a legodaadóbb szeretettel és kezével készül az új Biró-darabra, amelynek szordán este premierbérletben lesz az első, csütörtökön a második és pénteken a harmadik előadása. Az Alarcok szereposztása a következő: az anya Laczó Aranka, Harriet Poór Lili, Erika Baróti Erzs, Aloizia nővér Táray Böske, Tamás Táray, Henrik Forgács, dr. Fabricius Ferenc Oláh Ferenc, Georgie Lengyel Vilmos, a vizsgálóbíró Janovics Jenő.

Főszerkesztő: **Dr. FISCHER JÓZSEF**

Felcélós szerkesztő: **MARTON ERNŐ**

Kiadó: **KADIMA** kiadóvállalat r-t.

Pályázat

A carei-marei [nagykarolyi] aut. ort. izr. hitközség perpekt román és jiddis jegyzőt keres. A pályázók, lehetőleg nő' en emberek, jiddis nyelvű folyamodványban ism.ertessék eddigi működésüket és fizetési igényüket. Okleveles tanító, aki a délutáni órákban a hitközség iskolájában kisegítene s az állami iskolákban hitoktatást vállalna, előnyben részesül.

Az elnökség.

**Olaszországból
egy friss szállítmány**

**narancs, citrom
érkezett**

**Léb Fivérekhez
Cluj, Teleton 4-71.**

Nagymennyiségű lámpaáru, cseh táblaüveg, karlsbadi porcellán és Dittmar-féle lámpaáru érkezett.

DEUTSCH K.I.

üveg és porcellán nagykereskedés részvénytársaság

Oradea-Mare — Nagyvárad,
Str. Nicolae Jorga (voit Zoldia-utca) 4.

TELEFON 71.

1268

Pontos és szolid kiszolgálás.

Előírással hitelesített űrmértékek nagyban gyártása 1296

GRÜNWARD JAKAB

villanyerőre berendezett gyárában legújtanosabban szereshetők be. Ugyanott konyhai felszerelési cikkek kaphatók. Cluj, Plata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 13. sz.

Enyv

(csehszlovákiai áru) világos és sötét minőségben

Gép és varrószíjak chromszerzésű Metasfelsőbőr varrószíjak

3035-1

Reiter Ernőnél

Timisoara, P. Asanestii (Káttí-tér) 4. Telef. 238.

Legolcsóbban elsőrendű szalámi és naponta frissen készült hideg felvágottak kaphatók a

Musosarnok és Szalamigyár Rt.-nél

Cluj, G. Baritiu (Malom-u.) 8 alatt

Vidéki megrendelések postán, utánvét engros árban pontosan eszközölünk

Arjegyzék és ingyen!

Lebovits és Weinstock

Ujrafoncsorozás! **Péchy és Társa** Finntükrök gyártása!

Modern üvegcsiszoló és tükörárugyár

üzemét ORADEA-MARE (Nagyvárad) Str. Saguna (Kapucinus-u.) 20 megkezdte: 1270

Minden méretű és minőségű tükrök butorüvegek olcsó árakon megrendelhetők.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT!

„ARGENTA”

óra, ékszer és alpaccaáru nagykereskedés

CLUJ,
Str. Filipescu (Óvár) Sztlelek-u.

Ajánlunk azonnali szállításra: Junghans és Kiengle gyártmányu:

Kis és nagy ébresztő órákat, miniatűr órákat, hárfagong és mezzogong falórákat, különféle ingaórákat Bäcker szerkezettel, miniatűr szalonórákat

Hacker, Wolkenstein és Glücksehg gyártmányu chinaezüst

dísz-, ajándéktárgyak és szervizekben szortírozott nagyraktár. Berndorf evőeszközök. Gyönyörű kivitelű Bijuterie választék.

Szolid, olcsó árak.
Pontos postai szétküldés.

„IVRIA”

biztosító részvénytársaság

Alaptőke 4.000.000 lei, kartelem kívül

Elfogad tűz-, szállítmány-, üveg-, betörés-, lopás-, baleset-, szavatosság-, valamint különféle kombinációk szerint élet- és járadék biztosításokat. 3137-I

Központ:
Oradea-Mare—Nagyvárad Deák F.-u. 2.
Kolezspári vezérigénység: Malom-u. 2.

Au Bon Gout

Bárdos Jenő

párisi és bukaresti áruházak lerakatainak farsangi ujdonságai megérkeztek

Főtér 4.

Hetenként friss szállítmány 1304

Clark és olasz cernákból, D. M. C. pamutokból, Grohmann 48 és 24-es cernákból és mindennemű rövidárukból érkeznek

Blum Testvérekhez

Nagyvárad—Oradea-Mare.—Telefon 703.

Breuer és Róna

nemzetközi szállítási és bizományi vállalat

ORADEA-MARE. Interurban telefon 5-55.

1240

Szállít bármely országból egész Románia területére vagonteleket és darabárukat biztosítással. Olcsó díjtételek. Külön árubiztosítási osztály

Petrozsényban az **Apollo** mozgószínház **eladó**

3210-I 550 ülőhellyel a legmodernebb berendezés. — Komoly érdeklődőket kérem, hogy személyesen tekintsék meg.

CUKORRA és CSOKOLÁDÉ raktár

LUSZTIG és NUSSBACHER Cal. Reg. Ferdinand 31.

Szállítunk postán, utánvét mellett. 1277

Gutfried és Herskovits

Oradea-Mare — Nagyvárad
Plata Unirei 12.

1289

Erdély legnagyobb és leszolidabb importőrei. Állandó gyári lerakat Chemnitz költött-szövőtt árukban, egymint horgolt nyakendők, mindennemű harisnyák, szvetterek, sálak stb. Nagy raktár mindennemű Harlandi olasz D. M. C. cernák és pamutokban.

Megrendeléseket postán eszközölünk.

TUNGSRAM

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó ára 1 lel. Vastagabb betűvel 2 lel.
Legkisebb apróhirdetés ára 10 lel.

Angolból, franciából és németből oktatók, havi 70 lelért. Calea Victoriei (Kossuth L.-u.) 16. 3176-1.

Pályázatot hirdetünk egy intézetünknek betöltendő banktisztviselői állásra. Csak oly, kereskedelmi végzetű, román, magyar, német nyelvet írásban és szóban bírók pályázhatnak, akiknek ezen felül legalább 1-2 évi bankgyakorlatuk van. Medgyesi Általános Tankarékpenztár Rt. Medgyes.

Elcserezésem Széchenyi-tér közelében levő szoba, konyhas lakásmat hasonlóval a belváros bármely részében. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó egy szalon garnitúra, egy nagy álló tükör és egy női íróasztal széssel. Cím Majális-u. 2.

Egyetemi hallga ó tanítványt vállal. Ajánlatokat „Orvostanhallgató” jellegre a kiadóhivatalba kérek.

Pianninót bérbé keresek. Cím a kiadóhivatalban.

Fogtechnikus segéd arany és kausok munkában teljesen önállóan dolgozik, azonnali belépésre állást keres. Címe Schusterk Mátamatossziget, Rózsa-utca. 3190-I

500.000-600.000 lelvel társat keresek azonnala. Cluj, Főter közelében legjobb helyen levő üzlethelyiségemhez. Leveleket „Társ” jellegre kiadóhivatalba kérek. 3208-1

Booskor, mosótalp, felsőbőr és szíjgyártóblank

Állandóan nagy készlet készletben és nagyban, legolcsóbb árak mellett. - Vidéki megrendelések: kis postacsomagokban is elküldjük. - Jelenlegi talp és booskor ára 65-70 lel. - Vagontéfnél 5 százalékos kedvezmény. SÁMSON BŐRGYÁR, Gyógyász-utca 1 - Gyoma-Ény vaktárol szemben. Telefon: gyár 3-86 - lakás 3-87 1278.

Metropol hávelházban

négyszer hetenként FRITZ THELER karmester vezénylete alatt salon vonós-zenekar hangversenyez 1271

Kássa A.

legolcsóbb géplakatos és villamoserő átvit li vállalati. Szakmája mindenféle gépek és motorok javítása, gyárak malnok és ipartelepek szerelését, bővítését, javítását jutányosan vállalja. Javító műhely 1238 CLUJ-KOLOZSVÁR, Calea Victoriei 99. sz.

Tablívogot minden méreletben, 1262 kristályfehér lámpacső és eszszolt üvegárukat, demijonokat raktárról azonnal szállítunk

Ausländer Testvérek

Cluj-Kolozsvár, Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 39 Telefon 9-54. En-gros! En-detail!

Kereskedők figyelmébe!

Cérna (kutyafejű márka gar. 400 yardos)

DMC CTI

hímző, harang-cérna 30-100-ig alsószál (Sewing) Aida kötőpamut nagy tételekben érkezett

Landesmann és Weisz

céghez, CLUJ, Uránia-palota az intrai cérnagyár erdélyrészi lerakata.

Eladó Erdélyrészi Ékszerárnygyár

CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Xenopul (Szappan-u. elején) Állandóan raktáron tart saját készítményű láncot, gyűrűt karkötőt stb. Vállal minden e szakmába vágó munkák elkészítését, alakítását és javítását. Fogászati arany és forrasztó. Huzal és lémez arany- és ezüstben. Törmelékarany-beváltás. 1273 2-13 TELEFON TELEFON 2-13

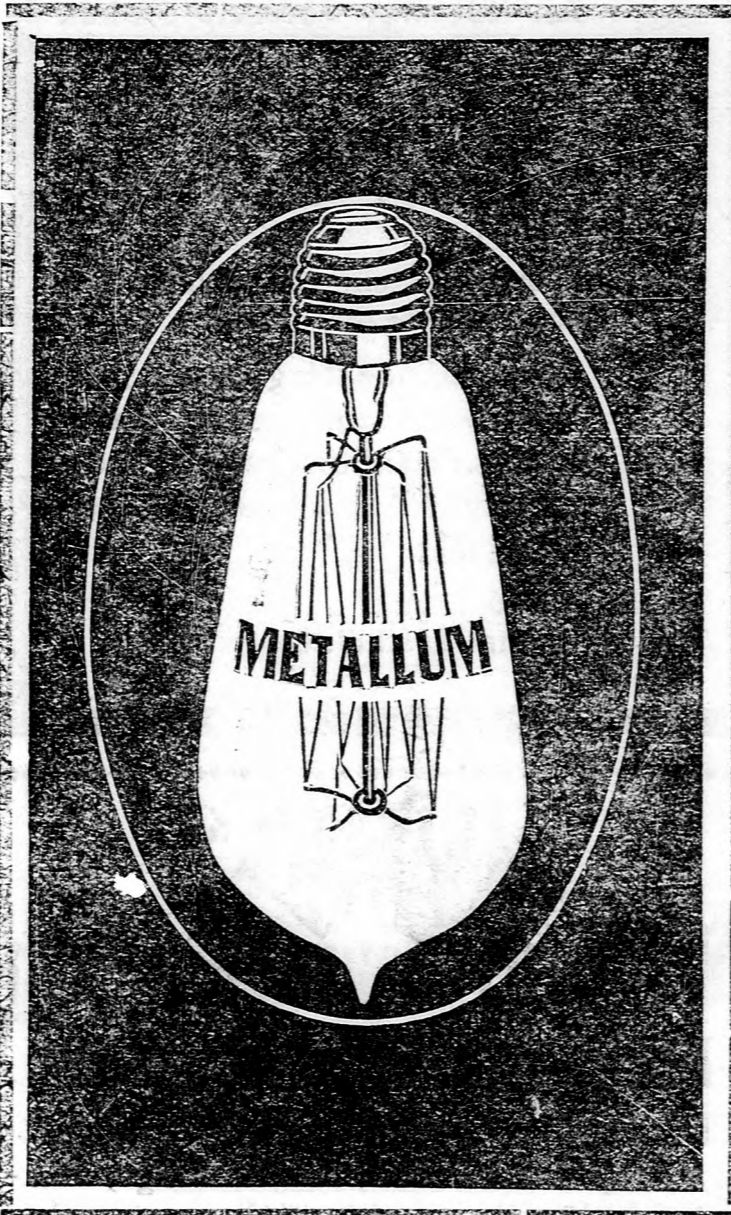
באלטיה אמעריקה אז-ליניע

נענעראל פערטרעמונג פיר רומעניע
בוקארעסט, הויפט קאנטור קאליע וואקארשטי נומ' 60 - אויך פיליאלין אין גאנץ רומעניע
שעלענראמע-אדרעסע; באלטיק ליניע בוקארעסט.

דיע איינציגע אנגעזיע וועלכע מאכט טראנספארטען מיט דער גרעסטער פערזענלעכער ברו צום פארט „דאנציג” בלויז אין 8 טעג, אין און מען זאל בייטען די וואגאנען. פון פארט „דאנציג” גייען אב וועכענטליך נים בעוויסטע שופען לאמזויע, לימאניע, פאלאניע, עסטאניע, וועלכע מאכען דענעלמעסיגע קורסעס מיט זעהר גוטע בעקוועמליכקייטען. די קאסט פון דעם איבערפארטען פאן בוקארעסט נאך אמעריקא, אדער פאן בוקארעסט ביו לאנאדא אין דאללאר 105 אין דעם פריי פערשטעהט וויזעס

1) דייע נעמיגע וויזעס
2) דאס איבערפארטען מיט דעם בעסטען טראנספארט ביו צום פארט
3) קווארטער עסטען אין קאראטין אים פארט ביו אין טאג פאן אמעריקען מיט דער שפף
4) דאס איבערפארטען מיט דער בעסטער שפף קיין אמעריקא אדער קאנאדע וויא אויך אין בשרע הימע.

ווענען אפארמאציעס אין דייער בעזעהונג קענען ווי ווערען צו אונזער פירמע. אפארמאציעס ווערען געגעבען אפארמאסט אויך שריפטליך אויף אלע שפראכען.

Vadász és Tsa

villamossági és vízvezetési be-
rendezések szerelési vállalata

Cluj, Egyetem-utca. — New-York épület.
Telefon: 2-14. 997 Telefon: 2-14.

Hölgyeim figyelem!

A központi
hölgyfodrász
és manikür
szalonban

a női fodrászat minden ágát u. m. hajfonatok és transzformációk (parókák) készítését, hajfestést, ondulálást, hajmosást, manikürt személyesen végzem. Hajfesték minden színben és összes kozmetikai cikkek kaphatók. Terkál volt üzletvezetője Péterfy Juliska Cluj, Wesselényi M.-u. 13. udvarban.

Kereskedők figyelmébe!

Rózsahegy és más gyártmányu szövőfonal, Brahmman-festő kapható a most megnyilt

Judovics Lázár

engros üzletébe Cluj, (Kolozsvár) Calea Reg. Ferdinand v. Vesselényi Miklós-utca 11. szám. Bejárat a Szép-utcai oldalán

Kereskedők!

Saját érdekükben látogassák meg az ujonnan alakult

Orient nagykereskedést

Cluj, Szép-u. 2. Hol mindennemű fejkendői és rövid-áru cikkek legolcsóbb árakban beszerezhetik

Eladó szeszkes vashordók

A Stella 3192-I Árukereskedelmi Rt.-nél Marosvásárhely

WIENBEN

Megnyitottuk is Vollzeile 15 szám alatt internacionalis szállítási irodánkat. Vállalkozunk mindenféle export és import szállítási ügyek lebonyolítására Gyűjtőkecsi forgalom. Buiorkocsikkal való szállítás. Fuvarlevelek felülvizsgálása és díjtöbbletek kiutalása, Központ: Cluj. Fiókok: Wien, Nagyvárad, Orsova. Kirendeltségek minden határon. DEUTSCH TESTVÉREK

Galatiban

Strada Dinojeti 5. alatt közel a kereskedelmi centrumhoz, Piata Vechi mellett Sächter-féle házban megbízható orth. étkezést nyitottam erdélyi konyha és borokkal. Tiszta és új szobáival igen alkalmas szállásra. Mindennemű közvetítést szállítást és megbízást pontosan és lelkiismeretesen eszközölök.

Ludovic Salamon